بقیه شماره گذشته ...

دریا: دریای لوگر از کوه های ده میرداد و بیهسود ولایت وردک سرچشمه گرفته و درحصه پائین از شیخ آباد دریاچه کوچک سیدآباد بااو یکجا شده از تنگی وردک میلان نموده به وادی لوگر داخل میشود و در منطقه پائین از برکی برک دریاچه چرخ نیز در آن میریزد دریای لوگر وادی لوگر را از جنوب غرب تا شمال شرق سیرآب میسازد و از آن جوی های زیاد خورد و کلان گرفته شده و زمین های هموار دو طرف دریا از آنها آبیاری میشود که مشهورترین آنها قرارذیل است:

1. جوی راجان: جوی راجان آغاز آن همان سربند شرکت و انجام آن بین برکی راجان و پادخواب روغنی درجانب دشت است.

2. جوی بابوس: سربند آن ابتدای لوگر از جانب غرب یعنی نو برجه و انتهای آن قریه بابوس است.

3. جوی شاهی: جوی شاهی سربندآن زیر قلعه تقی و انتهای قریه پورک است.

4. جوی دهنو: سربندآن ده مغلان و انتهاء آن دهنو الوزایی میباشد.

5. جوی کلنگار: سربند آن پل علم و انتهاء آن کنجک است.

6. جوی مغل خیل: سربندآن در منطقه کجی و انتهاء آن محمد آغه است.

7. جوی زاهد آباد: سربند آن در قریه شیخک واقع بوده æ درنیمه دشت سقابه منتهی میشود.

8. جوی شاهی از قریه پورک سربند گرفته دهنوباغ سلطان را آبیاری نموده و به پل قندهاری ختم میشود.

9. جوی خوشحال: از پل قندهاری سربند دارد تاگمران زمین هارا آبیاری می کند.

دریای لوگر بعد از میلان به وادی بزرگ لوگر از تنگی موسهی گذشته به ولسوالی موسهی کابل داخل شده و در منطقه بگرامی با دریای کابل وصل میشود در ولایت لوگر برعلاوه دریای بزرگ آن دو دریای خورد دیگر در دو ولسوالی جریان دارد. دریای چرخ که از زیر آبخانه خروار که بنام ماهی پر و چشمه مولانا یاد میشود سرچشمه گرفته زمین های چرخ از آن آبیاری میشود ویک حصه آن در بعضی اوقات زمین های شاه مزار، کتب خیل بالا و بخش آباد را نیز آب میدهد و این دریا چه در حصه پائین از برکی برک که سه آب یاد میشود در دریای لوگر میرزد، دریای آزرو که از کوه هایی منطقه قاسم خیل و چمن آباد سرچشمه گرفته د مسیرآن آب چشمه هایکه از دره ها سرازیر شده باآن ملحق میشود ¡ درحصه ملایان آب دره منگل میز در آن میریزد و درمنطقه معروف خیل آبهای دیگر معاون آن شده دریای از آن پدید آمده که در تمام سال دارای آب میباشد و بالاخره در منطقه ناور به ولسوالی حصارک ولایت ننگرهار داخل میشود آبهای برخی از ولسوالی های آن نیز باآن جمع شده همین دریای آزره را درآن ولابنام سرخرود یادکرده اند که بالاخره در پائین درونته به دریای کابل میریزد.

بندآب: در ولایت لوگر بعد از معدن مس عینک یگانه پروژه مهم عمرانی و امیدواری برای ترقی این ولایت پروژه بند خروار است که در تنگی بین کندرخیل و سالاآخیل خروار موقعیت دارد و آب آن از چشمه های کوه خواجه انگور و بعضی کاریزها تجمع میکند بند مذکور که از مدت تقریباً یک قرن پیش کارآن آغازشده بدبختانه به انجام نمی رسد. اساس آن در زمان سلطنت امان الله خان گذاشته شده و در سلطنت محمدظاهرشاه بعد از هردهه یک چند روز بالای آن کار شروع میشد ولی نسبت به عوامل که شاید سیاسی بوده باشد دوباره متوقف میشد در زمان ریاست جمهوری سردارمحمد داود خان کارآن یک اندازه پیشرفت نمود و به بهره برداری نزدیک شد اما دراثر کودتای بدفرجام ۷ ثور ۱۳۵۷ کارآن تنها تکمیل نشد بلکه تخریب شد.

بند مذکور اگر اعمار و فعال گردد اهالی و دوائر دولتی این ولا از نور برق آن مستفید و حتی فابریکه ها باآن فعال خواهد شد و ازآب جاری آن اگر نهری کشیده و ساخته شود تمام دشت التمور راکه یک ساحه وسیع و برای زراعت کاملاً آماده است ¡ زمین نرم و خاک حاصل خیز دارد آبیاری نموده لوگر از لحاظ محصول زمین زراعتی می گردند. **ادامه دارآ ...**

څومره چې پوهیږو؛ هغومره باید خلکوته ورسوو

پوهه او زده کړه تنها په ښوونځیو او پوهنتونونو پورې نه اړوندیږي، بلکې پوهه له بیلابیلو لارو ترسره کیدای شي، ځکه دویلو ده، چې زده کړه اخیستل او زده کړه ورکول په دوه ډوله چې یویې رسمي او بل غیر رسمي بڼې لري. په رسمي زده کړو کې ښوونځي، پوهنتونونه، ښوونیز مرکزونه اوداسې نور او غیر رسمي زده کړې بیلګه یې ° په جوماتونو، کورونو، دکلي له مشرانو او دخلکو له معلوماتي تجربو څخه ترسره کیږي.

موږ په اوسني شرایطو کې څنګه ټولنه د پوهې په ګاڼه سمبال اویا هغه کسان چې زده کړې نه لري، د پوهې معلومات ورورسو. خو که دې لپاره یوه طرحه یا ستراتیژیک پلان جوړ کړو وخت ډیر نیسي بهتره ده، چې څومره چې پوهیږو، په هماغه اندازه خلکوته معلومات ورکړو، له ځان سره پوهه پټه ونه ساتو بلکې کوښښ وکړو، چې خپل معلومات دخولې له لارې او یا په لیکنې بڼه خلکو ته ورسو، چې ګټه یې هم موږ ته ورسیږي او هم هغه کسان چې نه پوهیږي ورڅخه برخمن شي او همدارنګه تکرار دمعلوماتو پانګې په پیاوړتیا کې رغنده رول لوبولای شي، که چیرته موږ ډیر معلومات او پوهه ولرو، ولې پر ځای یې ونه کارۀ ؤ، په دې مانا چې موږ دجهالت په کنده کې ژوند کړی، نو پوه هغه څوک آ ï ، چې د خپلو معلوماتي ذخیره په نورو وکارå æ ï .

داچې موږ به ډیر څه زده وي، خو په دې زموږ نفس واک نه راکوي، چې څنګه زه دغه خپل ترلاسه کړي، معلومات په ډاګه کړم او ځینې چې نه پوهیږي، زما معلوماتو ته لاسرسي پیدا کړي او په داسې ځای کې وکارۀ وي، چې هلته به لوې غونډې او ناستې وي.

دوی ته وړاندیز داده، چې تاسو کوښښ وکړئ، خپل پوهنیز معلومات له هرڅه وړاندې خلکو ته ورسوئ، دمعلوماتو ساتل ګویا تاسو ته هیڅ ګټه نه کوي، که چیرې خپل معلومات خلکو ته څرګند کړل شي، نو دنوي معلوماتو ترڅنګ دوه برابره پوهنیز معلومات مو دخیړنې، لوست او مطالعې په ترسره کولو زیاتیږي æ¢ پخواني معلوماتو ته نورهم وده او تکیه ورکو ï آنو ï معلوماتو په اساس سړی ورو ورو هغه ځای ته رسوي کوم چې همدې شخص خپل معلوماتي پانګه په نورو خلکو لګولي اویا داچې پوهنیزې خبرې یې په ناستو ا æ محفلونو کې خلکو ته بیان کړي وي، نو دی یې تمه ولري.

ځیني شته چې ډیرکم معلومات لر ï ، خو بیا ځیني ډیر پوهنیز معلومات ورسره وي، البته هرهغه څوک چې کم او یا ډیر علمي معلومات ولري، په هغومره اندازې چې د ï څومره پرې پوهیږي خلکو ته دې څرګند کړي، ترڅو چې هغه چا زده کړ ï نه وي کړي، دوی لپاره په ورځنیو او په ځانګړې ډول په دیني مسایلو معلومات ورکړل شي.

راځئ، چې له خود واکۍ او محافظه کارۍ نه ځان وژغورو، که دا عادتونه زموږ فرهنګ ګرزیدلي وي، نو له ځانه یې لرې کړئ، ځکه دا دناکامۍ لامل ګرزي. ډیري کسان شته چې پوهه لري، خو عمل نه لري. په علم عمل انسان دبریا لوړو لوړو موخو ته رسوي، خو همدا نه عمل ددې لامل ګرزي، چې انسان د ناپوهۍ په تیارې کې ژوند وکړي. یانې همدا لویه بیلګه چې څرګندونې پرې وشوې، په دې دلالت کوي، چې اصلاً هغه څوک چې پوهیږي او خپل پوهه په کار نه اچوي، په حقیقت کې علم یې ترلاسه کړی ولې عمل نه لري، نو که څوک په پوهې عمل ونه لري، هغه بیلګه په دې اکتفا کوي،لکه چې په خره بار کړي کتابونه وي او بس.

له ژمنې تر عمله

د دندې پیل آسان ،خو کار او مدیریت یې ستونزمن دي، ځکه د دندې د پیل په لومړیو ورځو کې ولس ته د خدمت او کار غوړې ژمنې ورکول او د وخت په تیریدو° ژیړې سترګې نیول دي ،چې د بنده اوخدای پروړاندې د مسوولیت نه اداء کولو کې پاتې راتلل بیا ناسمه او ډیر سپک کار دی، د دا ډول کسانو په اړه بیا بل ډول پریکړې کیږي او هغوی د وعدې پر خلاف درواغجن معرفي کیږي.

هرڅه په سنجول شوي فکر او د هدف ټاکل اود پلان پر جوړلو ترسره کیږي ، خو هر څوک ،چې دیوې اداري دروند مسوولیت پرغاړه اخلي، خامخا به دلوړو زده کړو څښتن وي،خو باید دا فکر ورسره وي، چې دخدای تعالی بنده ګانو لپاره دخدمت کولو او هغوی ته دکارکولو سهولت اوخدمات وړاندې کولو دروند مسوولیت ورسپارل شوی، باید په لومړیتوبونو کې دکومو ژمنو لپاره عملي شي، چې په خپلو چاروکې پاتې رانشي. بیا ورو ورو نورو کړنو ته عملي طرحه په منظم او سیستماتیک ډول جوړه کړي، البته دغه یادونې د کار له پیله مخکې ترسره شي او ورسته ولس ته د اړونده اداري چارو ژمنه ورکړي.

راځئ، چې نور ولس ته ژمنې دکړنو دعملي کیدو په موخه ورکړو، ژمنې پریږدو نه لیکو او دعمل جامه ور واغوندو، هڅه وکړو، چې د خپل توان او دکار دکړو تر بریده خپلو هیوادوالوته خدمت وکړو. په دې سره به زموږ باور نورهم زیات او د بریالیتوبونو لوړو موخوته به رسیدلي یو، که برعکس ژمنې مو له شمیره ډیرې ولس ته ورکړې، خو د ترسره کولو توان مو په ځان کې نه وي، څه اړتیا ده، چې بې باوره شو او د ناکامۍ اصلي کمزورتیا خلکو ته په ډاګه کړو.

اوس هم ډیر وخت شته چې هر هغه شخص په لوړو دندو ګمارل شوی او ځان لپاره یې دروند مسوولیت دخپلو هیوادوالو پر وړاندې منلی، دخدمت کولو جوګه شي، عملاً یې خلکوته وښایي، چې دخلکو په زړونو کې ځای ونیسي او راتلونکې هم ولس په دوی اعتماد وکړي، چې په همدې ورسپارل شویو دندو باندې پاتې او د ولس په چوپړ کې وي.

موږ په خپلو چاروکې هغه وخت بریالي کیدلی او سپیڅلو موخوته رسیدلی شو،چې دژمنې ترعمله خپله وینا او کړنې مو په رښتونولۍ برابرې او د خدمتونو دوړاندې کولو بڼه په عملي توګه خپلو هیوادوالو ته څرګندې کړو.

شیرمحمد امیني »ستانکزي«

استاد عبدالبصیر »حسینی«

استاد عبدالبصیر حسیني د محمودخان زوی، په کال ۱۳۳۰ هـ. ل دلوګر ولایت دمحمداغې ولسوالۍ دسفیدسنګ په یوه دیندار، متمدنه او علم دوسته کورنۍ کې دې نړۍ ته سترګې غړولي دي.

استاد حسیني په کال ۱۳۳۷ هـ. ل دکتب خیلو لومړني ښوونځي کې شامل شو او په کال ۱۳۴۲ هـ. ل کې دیاد ښوونځي څخه فارغ او په کال ۱۳۴۳ هـ. ل دابن سینا عالي لیسې ته شامل او په ۱۳۴۵ هـ. á کال کې فارغ شو. عبدالبصیر حسیني په کال ۱۳۴۸ هـ. ل دکابل دارالمعلمین ته لاره پیدا کړه او د روښان عالي دارالمعلمین څخه دلیسانس تر کچې په کال ۱۳۵۳ هـ. á درياضي له څانګې څخه آفراغت سند ترلاسه کړ.

نوموړي دپوهنتون له فراغت وروسته داستادي مقدسه دنده پیل کړه، چې بیلګې یې دکابل د قلعه وزیرد نجونو په لیسه کې، د بګرامیو دهلکانو په لیسه کې او دلوګر دمحمداغې ولسوالۍ په عالي لیسه کې دمعلمي دندې ترسره کړې دي.

استاد حسیني ۴۵ کاله دهیواد والو په ښوونیز چاروکې ستر خدمت ترسره کړی.

دویلو ده، چې استاد حسیني اوسمهال تقاعد شوی، ولې دپوهنې د اړتیا او غوښتنې په اساس او س هم خپل تدریس ته دوام ورکوي. ځکه استادحسیني د ریاضي په برخه کې تکړه او غښتلی استاد دی، نو له دې امله دپوهنې ریاست او دمحمدآغې زده کوونکي داسې استاد ته ډیر اړتیا لري، ترڅو له نوموړي استاد نه ډیر څه ترلاسه کړي.

استاد حسیني دلوګر ولایت له مخورو مشرانو سره یوه ټولنه د رفاه او دعوت په نامه جوړه کړې، چې دلوګر مجاهد پال ولس ته ټولنیز او ښوونیز خدمتونو وړاندې کوي او دغه لړۍ به ددې روڼ آندو مشرانو په مټ روانه وي، د سپیڅلي رب له درباره ورته دلوی اجر غوښتنه کوو.

زن در آیینه قرآن

دین مقدس اسلام در تشکیل جامعه و خانواده به اساسات توجه فرموده است که نیکبختی زن میتواند رول مهم را داشته باشد که در این جا به بخشی از آن اشاره مینماییم.

قرآن عظیم الشان در اضافه تر از ده سوره در باره زن بحث نموده که در سوره النسا و سوره طلاق بحث های بزرگی انجام گردیده و همچنان در سوره بقره ¡ مایده¡ نور¡ احزاب¡ مجادله و بعضی سوره مبارک یادی از زن صورت گرفته است این لطف و توجه به مقام بزرگ آن دلالت مینماید و این آن مرتبه بزرگی است که ادیان آسمانی خصوصا دین مقدس اسلام برای زن قایل شده است.

حال آنکه بعضی از بی خبران و یا مغرضان ادعا دارند که در دین اسلام بعضی حقوق زن در نظر گرفته نشده است æ بعضی از بدبینان ادعا دارند حقوق زن در اسلام مطرح نبوده بلکه یک متاع محکوم به مرد سالاری میباشد.

قرآن کریم میفرماید: زن از آن حقوق برخوردار میباشد که مطابق تکلیف و توانمندی وی باشد.

حقیقت آن است که این موضوع مورد بحث قرار نگرفته تا حق در جای خودش قرار بگیرد و باطل از بین میرود بلکه قایده ظاهری بر آنست که آنچه خوب گفته میشود که زورمندان آن را خوب بگویند و هر آنچه را که زورآوران بد گفتند بد پنداشته میشود.

حال آنکه حقیقت چنین چیزی نیست به این ترتیب معتصبان خشک و مغرضین میخواهند که اهداف شوم خود را در پوشش حقوق زن در اسلام بدست بیاورند.

حال آنکه دین مقدس اسلام زن را از هر نوع شر و گزند مصؤن دانسته و می داند اگر بی طرفانه قضاوت شود حقوق که دین مقدس اسلام برای زن قایل شده است هیچ مکتب و عقیده دیگر برای زن قایل نشده است ما در اینجا به فرمایش قرآنکریم اشاره نموده و موضوع مهم را به عرض میرسانیم.

(ای مردم شما را از یک زن و مرد خلق نمودم و به قوم-قوم و گروه -گروه تقسیم کردیم تا همدیگر را بشناسید هیچ یکی بالای دیگری برتری ندارید مگر باتقوا و پرهیزگاری را) از این فرمایش قرآنکریم به این نتیجه میرسیم که مرد پدر و زن مادر خوانده شده و گفته شده است که زن بهتر از مرد و مرد بهتر از زن نبوده بلکه ملاک برتری تقوا و پرهیزگاری و خدا ترس بودن میباشد.

که خداوند تبارک و تعالی ما را از جمله متقی ها و پرهیزکاران که مورد رضا خداوند قرار داشته باشد قرار بدهد.

نویسنده :زهره "خلیلی"

د لوګرد پوهنې ریاست ته ښځینه ... مرستیالانو پر ځای د ښځینه تدریسي مرستیالانو د ګمارلو په هکله کړې وه د آزادې سیالۍ له لارې مقرره شوې ده عرب زیاته کړه؛ چې مینه سادÊ¢ د کابل ښار د فیض محمد کاتب په خصوصي پوهنتون کې د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د لیسانس تر کچې زده کړې کړې دي .

دویلوده، چې د تدریسي مرستیالي دنده له دې مخکې وزیر احمد مهمند پرمخبیوله او ¢Óæ ïآغې دندې مسؤلیت دنوموړي میرمنې پر غاړه شوه . همدارنګه دلوګر داطلاعاتو اوفرهنګ رییس محمد شفیق پوپل دمینې سادات دفتر ته دکب په ۲۳ مه ورغلی Ä¢æ ï نوي آندې د پیلولو مبارکي ورکړه ¢æ په اداراتو کې دنجونو دنشتون او دهغوی پر ستونزو خبرې اتر ï وکړې. پوپل او تدریسي مرستیالې په دې ټینګار وکړ چې په هره اداره کې باید آنجونو لپاره دکارموندنې زمینه برابره شي، ترڅو نجونې وکولی شي، په دولتي ادارو کې کار وکړي. پوپل څو تنه بې روزګاره نجونې دپوهنې ریاست تدریسي مرستیالې ته وروپیژندلې او هغې ژمنه وکړه، چې نجونو ته به دپوهنې په برخه کې دکار کولو چانس برابر کړي.